

GASILSKO POVELJSTVO OBČINE
GORENJA VAS - POLJANE

TEČAJ ZA GASILCA PRIPRAVNIKA

INFORMATIKA

Predavatelj: Andrej Dolenc, GČ II. st

Avtor: Bogomir Brvar, mag. kriminologije, VGČ org II
Gradivo dopolnil Vinko Zobec, VGČ II.

April 2021

Predmet:

INFORMATIKA

Število ur:

Skupaj	Teoretična predavanja	Praktične vaje
3	3	0

Vsebina:

Teoretična predavanja

Zakonodaja

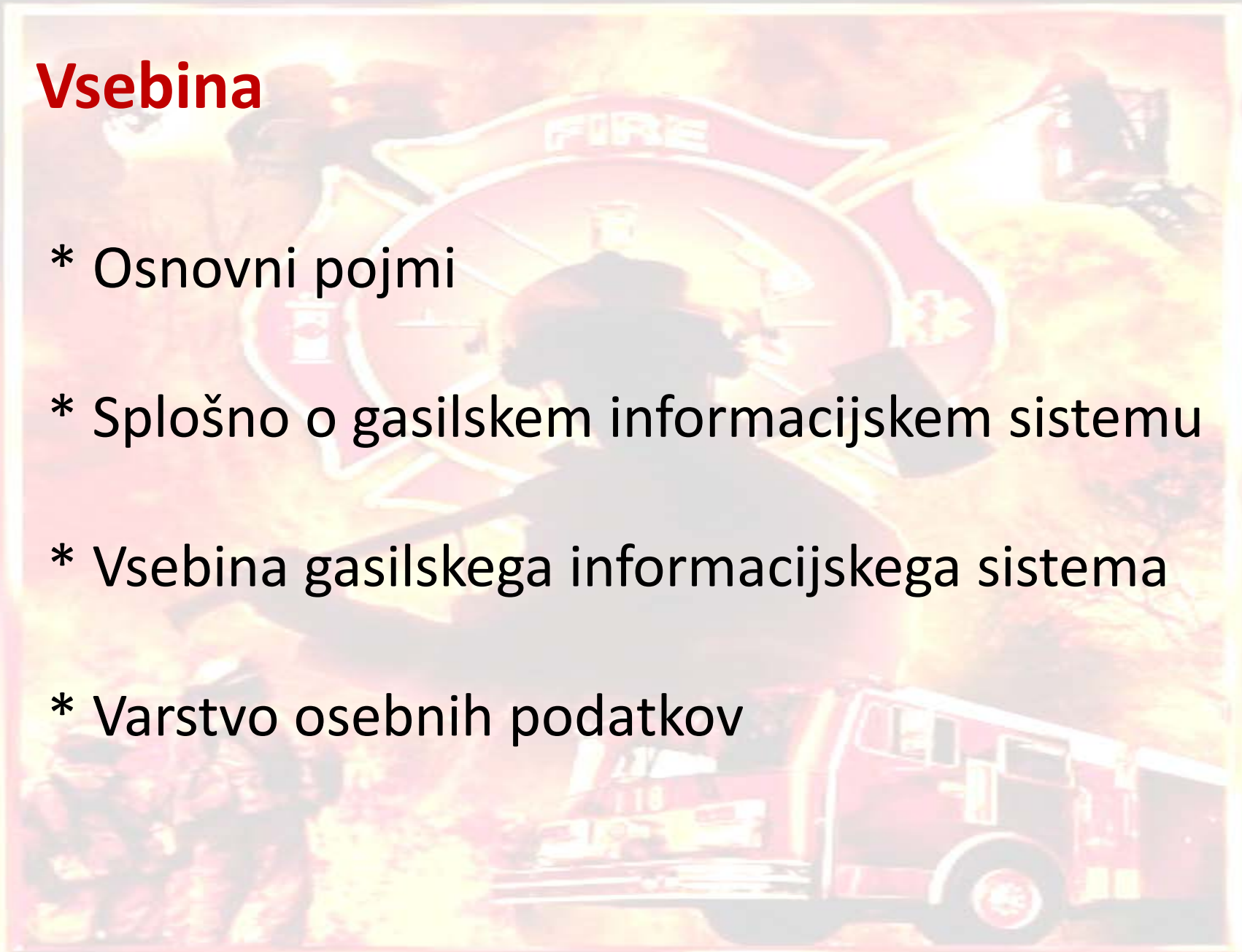
- Zakon o varstvu osebnih podatkov
- Pravilnik o vodenju evidenc in varovanju osebnih podatkov Gasilske zveze Slovenije
- Zakon o gasilstvu

Ravnanje z osebnimi in občutljivimi podatki

- Delo z evidencami in dokumenti
- Skrbništvo evidenc
- Informacijska varnost
- Osnove pisarniškega poslovanja

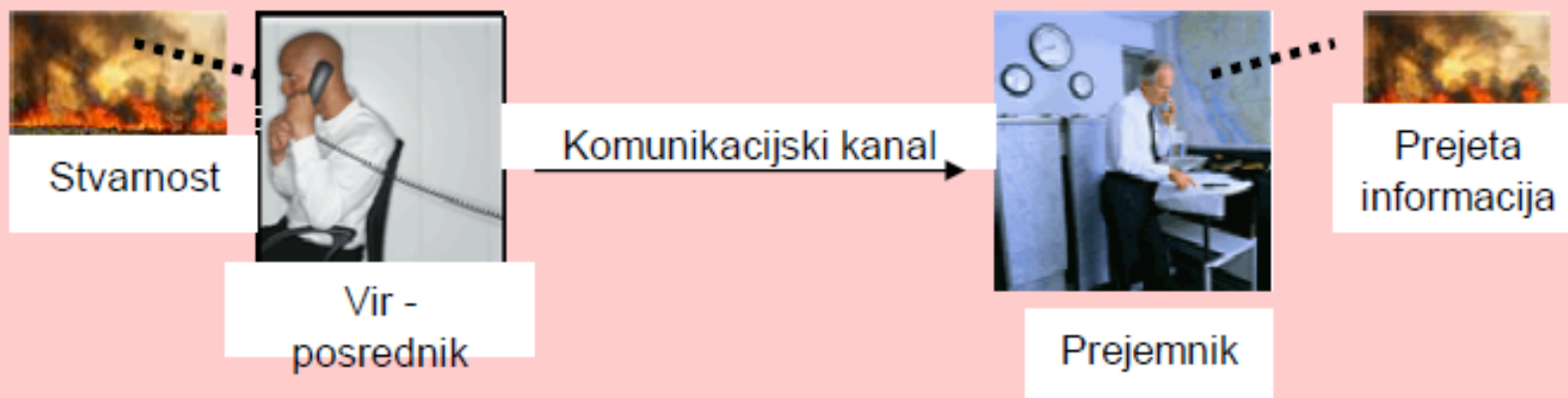
Vsebina

- * Osnovni pojmi
- * Splošno o gasilskem informacijskem sistemu
- * Vsebina gasilskega informacijskega sistema
- * Varstvo osebnih podatkov

Osnovni pojmi

- * Sporočilo, obvestilo (**kar se novega zve**)
- * Objektivna (preverjena) in subjektivna (mnenja) kategorija na relaciji vir (posrednik) – prejemnik
- * Temeljna lastnost informacijske pismenosti: uspešno in učinkovito komuniciranje.

Osnovni pojmi

Informacija je sporočilo v danem znakovnem sistemu, ki je:

- * Sintaktično pravilno (pravilno izraženo)
- * Ima nedvoumno vsebino (pomen)
- * Je smiselno uporabna za izbiro ukrepa

Kakovost informacije določajo:

- * Dostopnost,
- * Točnost,
- * Popolnost,
- * Razumljivost,
- * Objektivnost

Prava informacija ob pravem času na pravem mestu.

Osnovni pojmi

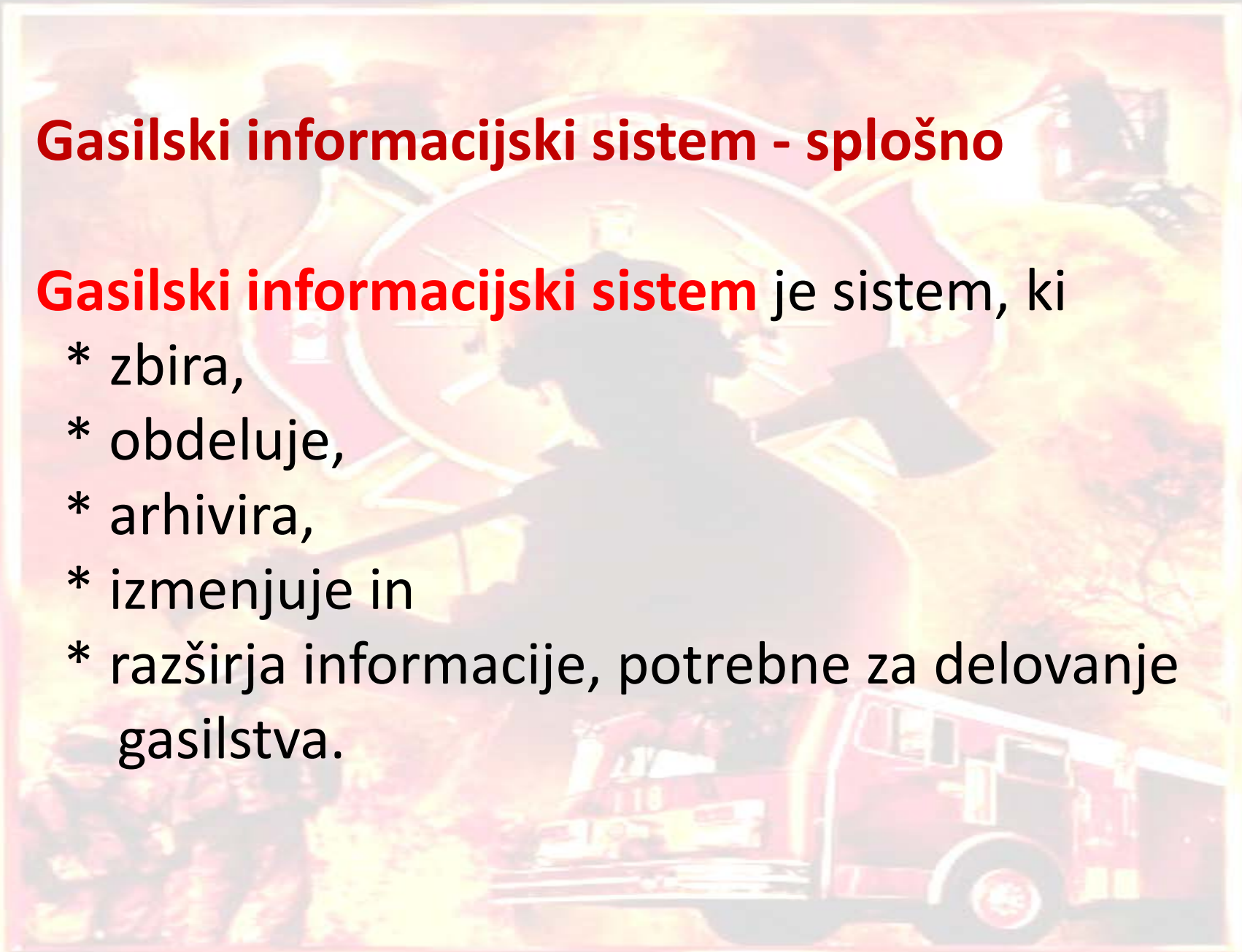
The background of the slide features a composite image. In the center, there is a large, stylized Maltese cross, a common symbol for fire departments, with the word 'FIRE' written across its top. The cross is superimposed over a scene of firefighters in action. On the left, several firefighters in full protective gear are visible, some holding equipment. On the right, a red fire truck is partially visible, with the number '118' on its side. The overall color palette is dominated by reds, oranges, and yellows, suggesting a fire scene.

- **Informacijski sistem** je (pod)sistem, ki zbira, obdeluje, arhivira, izmenjuje in razširja podatke in informacije, potrebne za delovanje temeljnega sistema.
- **Informacijski sistem** je urejen in organiziran sistem, ki uporabnike oskrbuje z vsemi potrebnimi informacijami za odločanje.
- **Informatika** proučuje strukturo in delovanje informacijskih sistemov

Gasilski informacijski sistem - splošno

Gasilski informacijski sistem je sistem, ki

- * zbira,
- * obdeluje,
- * arhivira,
- * izmenjuje in
- * razširja informacije, potrebne za delovanje gasilstva.

Gasilski informacijski sistem

The background of the slide is a composite image. It features a large fire with bright orange and yellow flames. In the foreground, there is a red fire truck with the number '118' visible on its side. Several firefighters in dark uniforms and helmets are positioned around the truck and the fire, appearing to be working on extinguishing it. The overall scene is dynamic and represents a typical firefighting operation.

Temelji sodobnega gasilskega informacijskega sistema v obdobju 1999 – 2003

- * Programski paket GAS2000
- * Podatki o članstvu (kadrovska evidenca)
- * Podatki o izobraževanju
- * Podatki o intervencijah
- * Podatki o tekmovanjih
- * Podatki o inventarju (osnovna sredstva)

Gasilski informacijski sistem – Pravna podlaga

Zakon o gasilstvu

* **21. člen, 3. odstavek**

„Evidenco o prostovoljnih gasilskih enotah in o prostovoljnih gasilcih vodijo GZ Slovenije ter gasilske organizacije za svoje potrebe“

* **22. člen, 1. odstavek,**

določa osebne podatke, ki se lahko vodijo v zbirkah osebnih podatkov

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Udeleženci gasilskega informacijskega sistema

- * Uporabniki v gasilskih organizacijah
- * Zunanji uporabniki
- * Strokovnjaki z znanjem računalništva in informatike

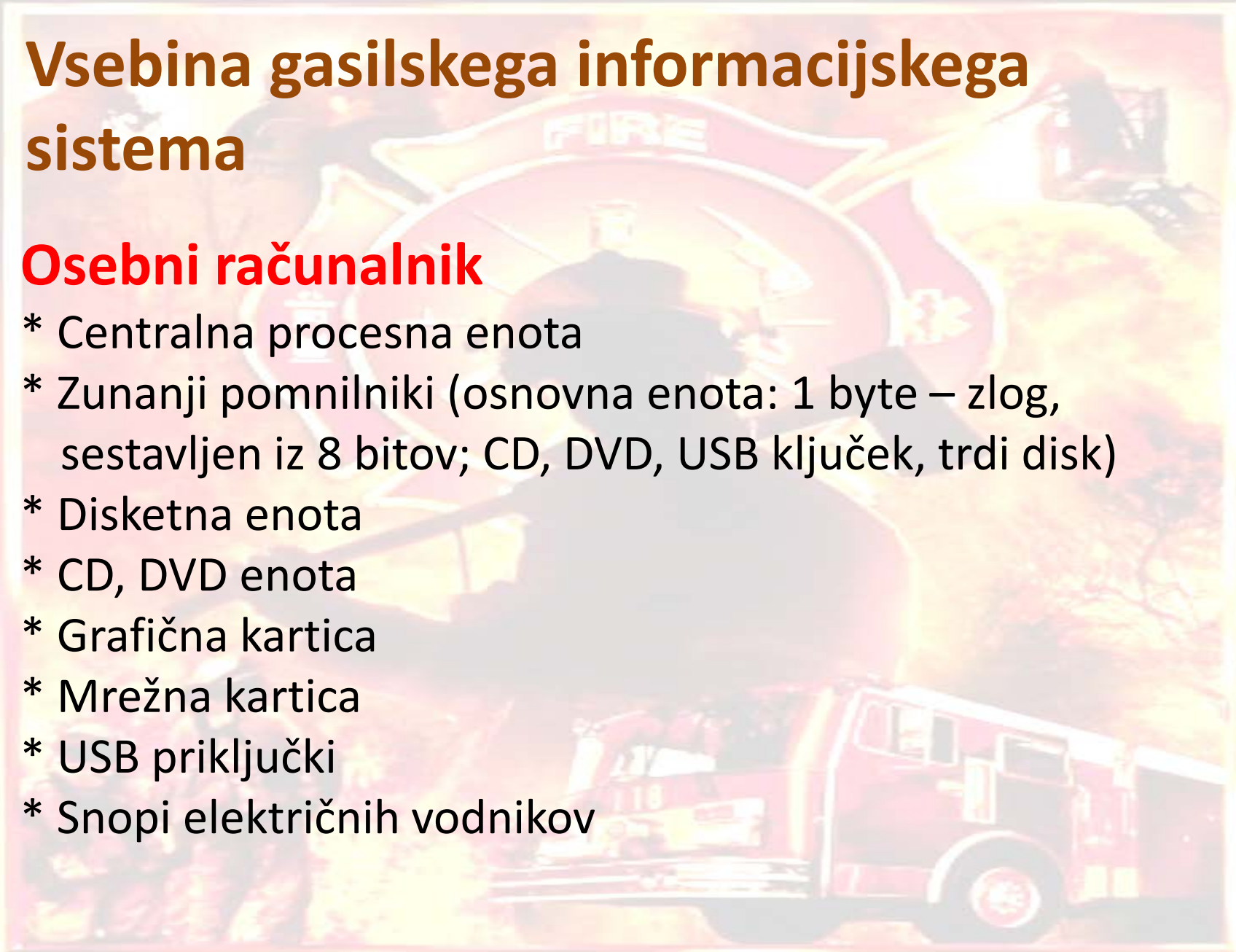
Naloge uporabnikov v gasilskih organizacijah;

- * Evidentiranje in zbiranje podatkov
- * Vnašanje v informacijski sistem
- * Uporaba obdelanih podatkov in informacij

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Osebni računalnik

- * Centralna procesna enota
- * Zunanji pomnilniki (osnovna enota: 1 byte – zlog, sestavljen iz 8 bitov; CD, DVD, USB ključek, trdi disk)
- * Disketna enota
- * CD, DVD enota
- * Grafična kartica
- * Mrežna kartica
- * USB priključki
- * Snopi električnih vodnikov

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Internet – svetovni splet

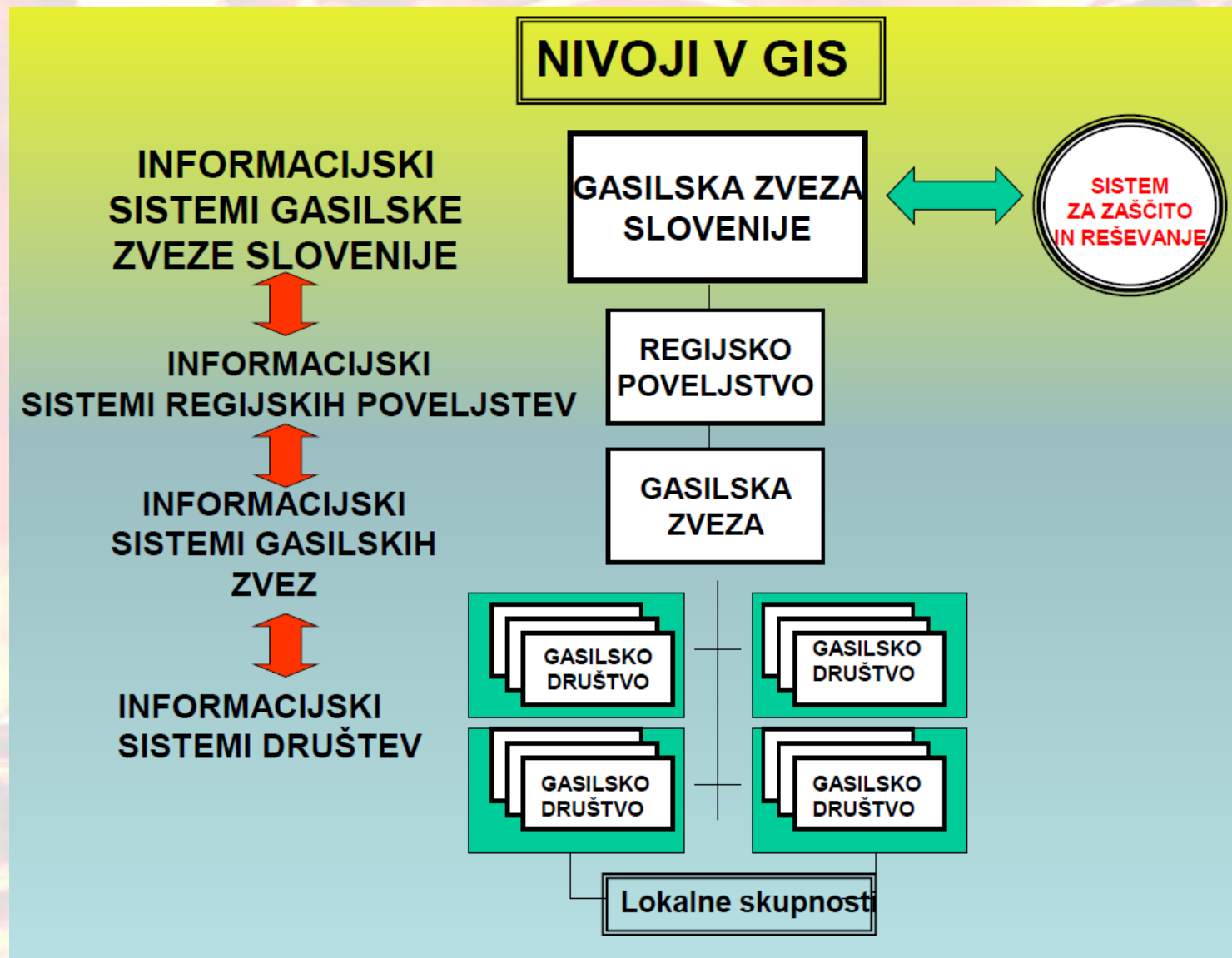
- * (Največji) porazdeljeni informacijski sistem na svetu
- * Temelji na telekomunikacijskem omrežju
- * Povezuje računalniška omrežja in posamezne računalnike v svetovno omrežje

Kaj nam omogoča?

- * dostop do različnih informacij (internetnih naslovov in domen)
- * Elektronsko pošto
- * Internetno televizijo
- * Internetno telefonijo

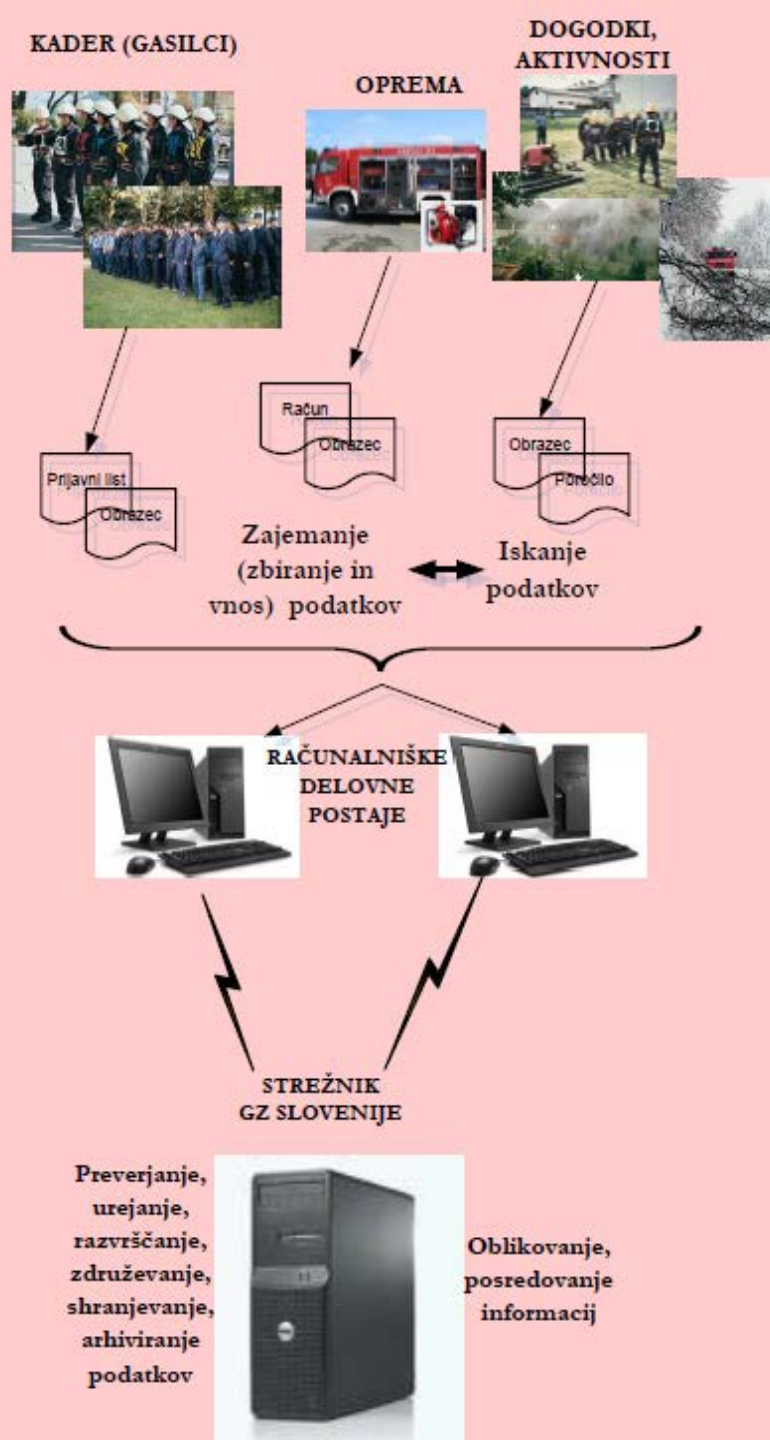
(Spletni) strežnik je računalnik, povezan v internet, na katerem se nahajajo spletne strani.

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Funkcionalni model gasilskega inf. sistema

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

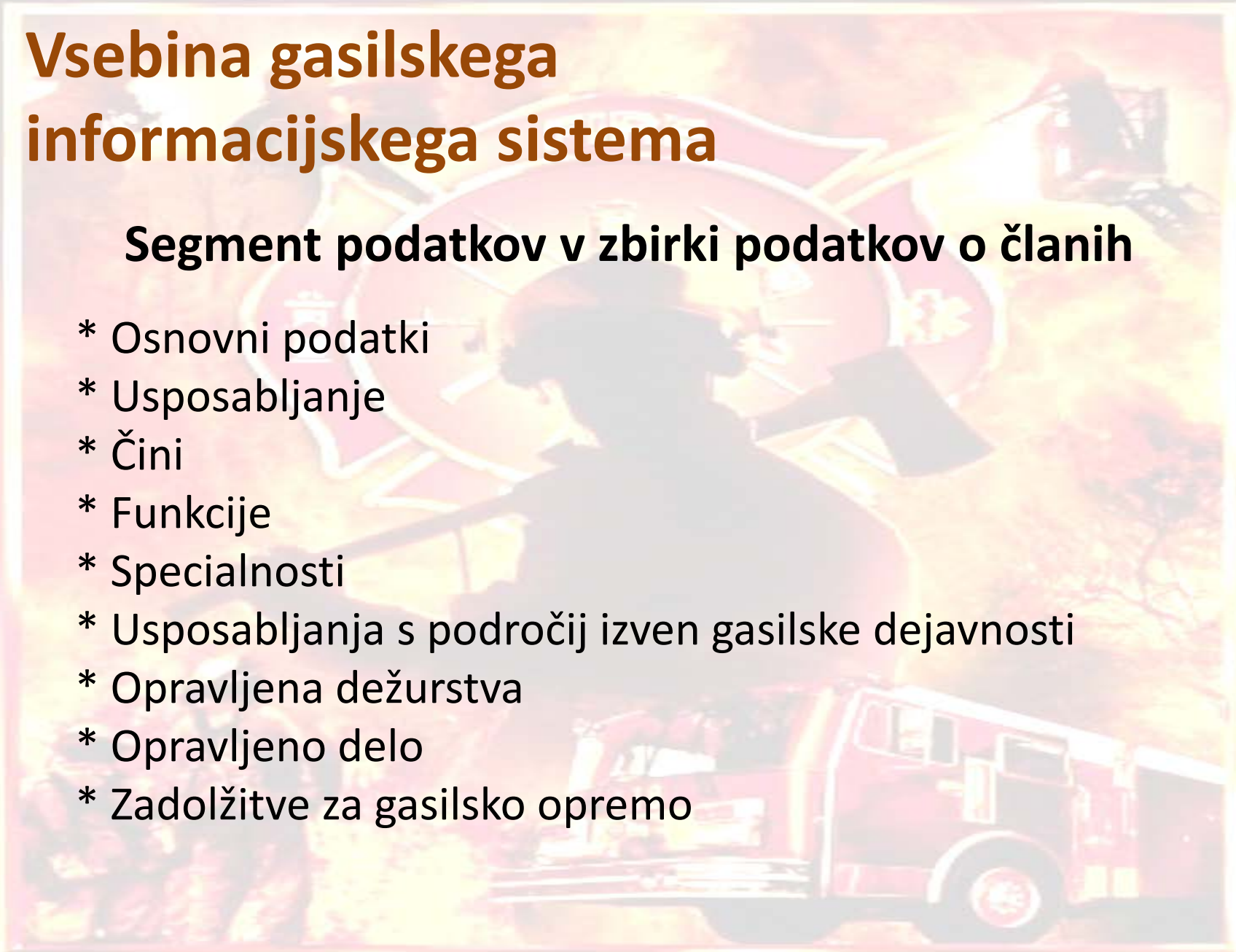
Članstvo v gasilskih organizacijah

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Segment podatkov v zbirki podatkov o članih

- * Osnovni podatki
- * Usposabljanje
- * Čini
- * Funkcije
- * Specialnosti
- * Usposabljanja s področij izven gasilske dejavnosti
- * Opravljena dežurstva
- * Opravljeno delo
- * Zadolžitve za gasilsko opremo

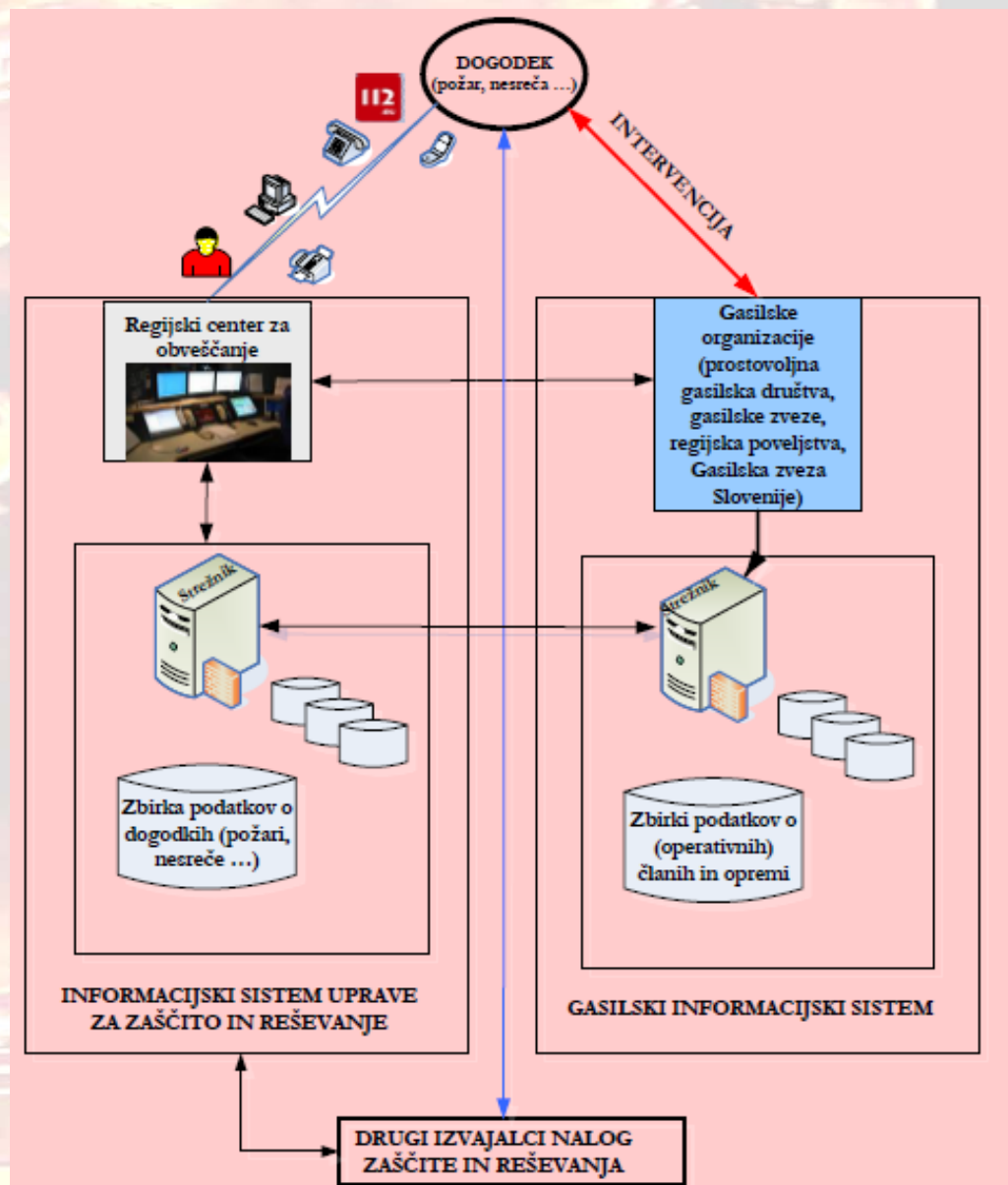
Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Osnovni podatki o članu gasilske organizacije

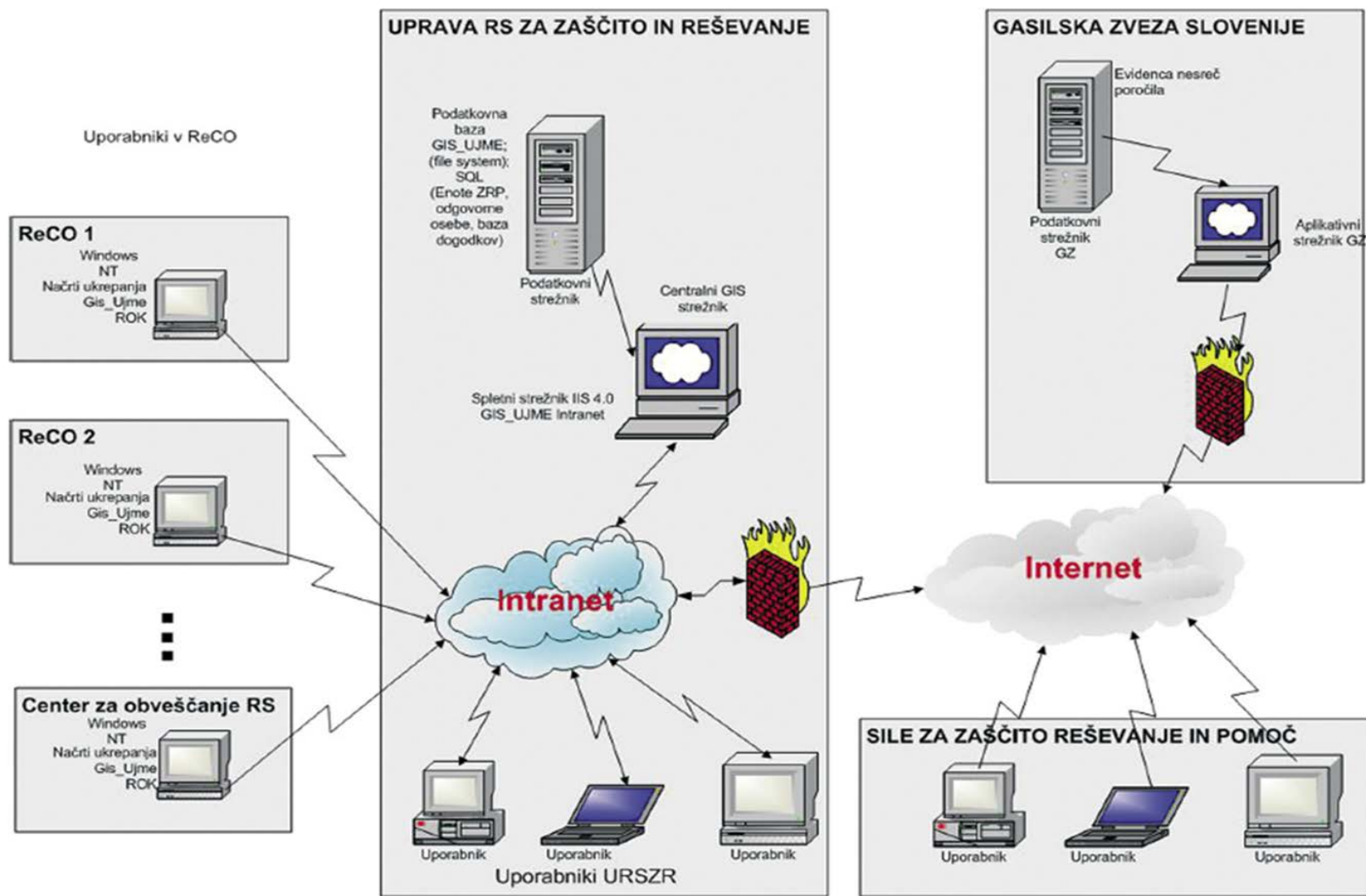
- * identifikacijska številka člana,
- * priimek in ime,
- * spol,
- * datum rojstva,
- * kraj rojstva,
- * priimek ob rojstvu,
- * naslov prebivališča (ulica, kraj pošta, občina),
- * telefonska številka (domača, službena, mobilna),
- * elektronski naslov,
- * davčna številka, enotna matična številka občana (EMŠO),
- * vrsta člana,
- * podatki o gasilski izkaznici,
- * stopnja izobrazbe,
- * poklic,...

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

**Pretok podatkov in
informacij
med IS uprave RS za
zaščito in reševanje in
gasilskim IS**

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Slika 5. Arhitektura celotnega SPU 112 in povezovanje s sistemom za poročanje o intervencijah (vir: Igea, d. o. o.)

Figure 5. Architecture of overall 112 system and links to intervention report system (source: Igea, d. o. o.)

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Naloge regijskih centrov za obveščanje (ReCO)

- * Zbiranje in obdelava podatkov
- * Posredovanje podatkov reševalnim službam, državnim organom in drugim
- * Razglašanje nevarnosti
- * Javno alarmiranje
- * Posredovanje napotkov prebivalcem za ravnanje ob nevarnostih oziroma nesrečah
- * Opravljanje dispečerske službe za gasilstvo, nujno medicinsko pomoč, gorsko, jamarsko, podvodno in druge reševalne službe
- * Posredovanje pri zagotavljanju logistične podpore reševalnim službam
- * Mednarodna izmenjava podatkov

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

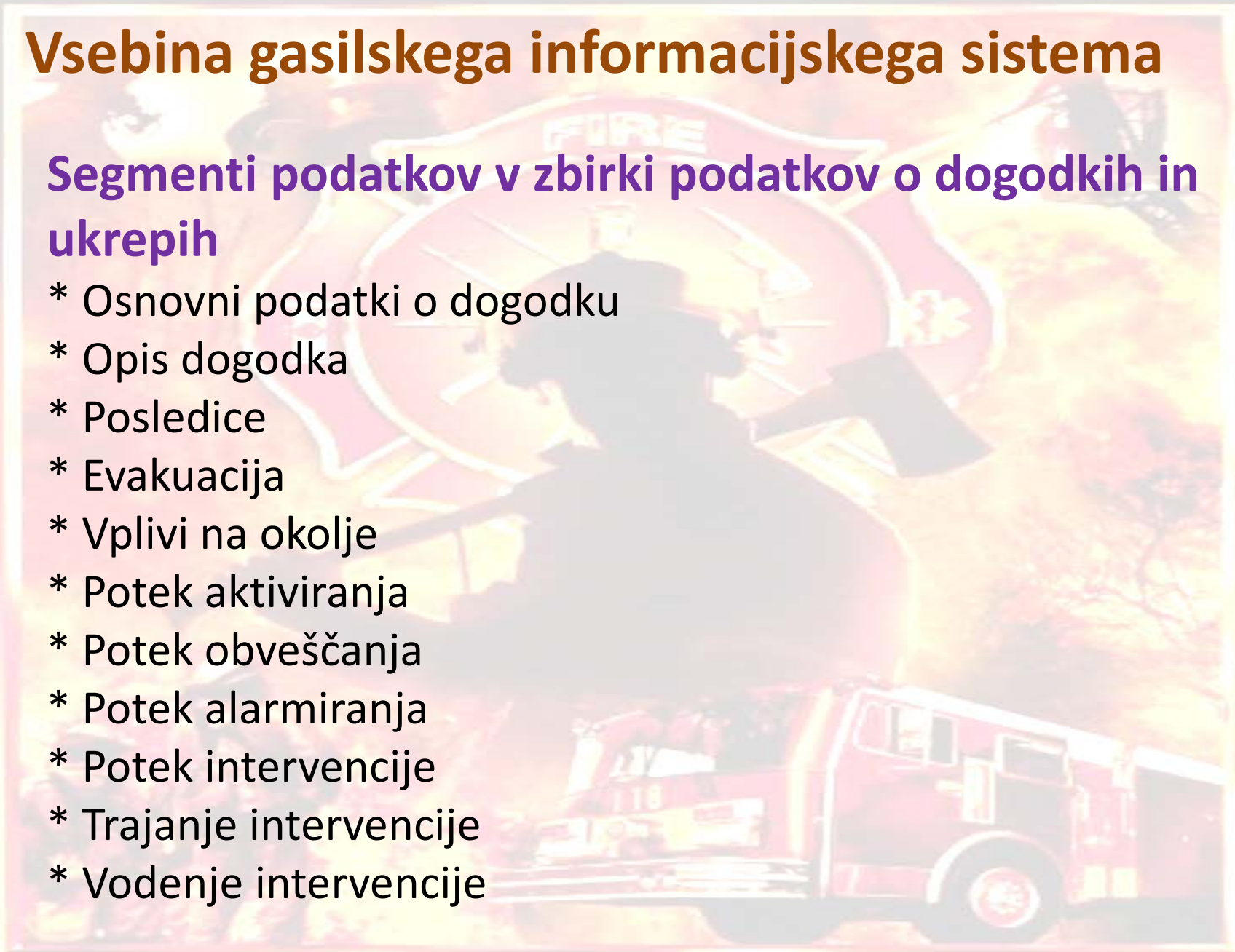
Dejavnosti informacijskega podsistema za podporo ukrepanju (SPU 112)

- * Določanje lokacije klicatelja na 112 in lokacije nesreče
- * Podpora operativcu pri aktiviranju in obveščanju
- * Aktiviranje in obveščanje preko telefonskih linij
- * Povezava posamičnih in skupinskih klicev na sprejemnike osebnega klica preko sistema radijskih zvez ZARE
- * Izvajanje javnega alarmiranja
- * Hitro in učinkovito iskanje podatkov o nevarnih snoveh
- * Sprotno beleženje aktivnosti operativca
- * Izdelava poročil **ReCO** o ukrepanju ob nesrečah

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Segmenti podatkov v zbirki podatkov o dogodkih in ukrepih

- * Osnovni podatki o dogodku
- * Opis dogodka
- * Posledice
- * Evakuacija
- * Vplivi na okolje
- * Potek aktiviranja
- * Potek obveščanja
- * Potek alarmiranja
- * Potek intervencije
- * Trajanje intervencije
- * Vodenje intervencije

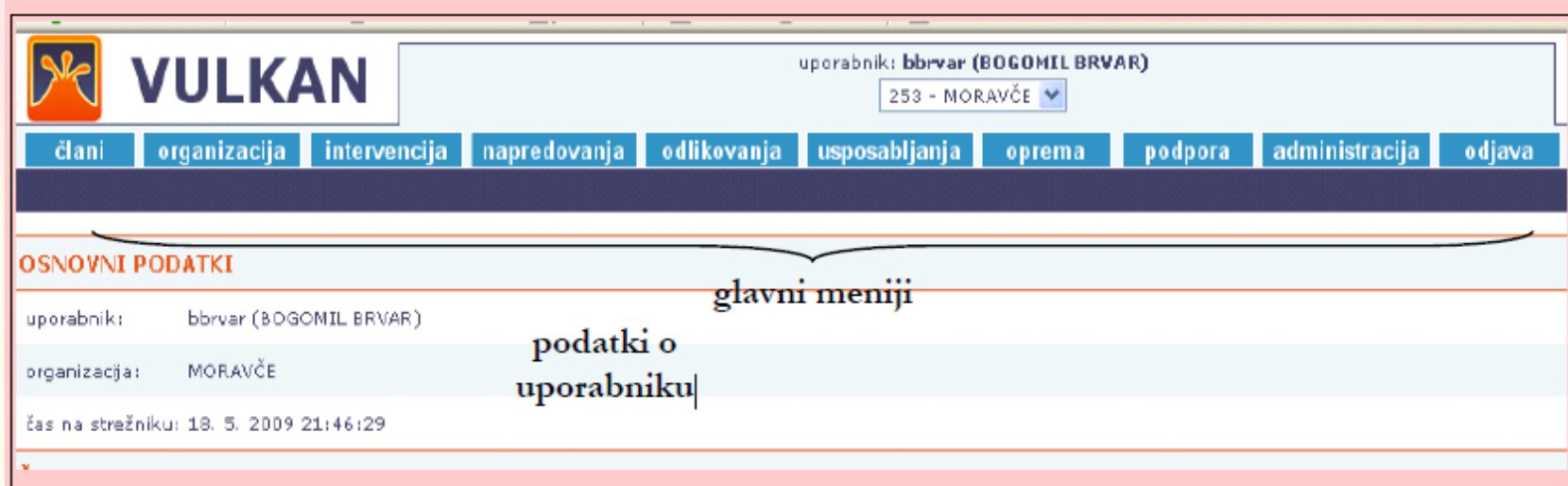

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Spletna aplikacija Vulkan - program za vodenje evidenc v gasilskih organizacijah

- * Uporablja splet in operacijski sistem osebnega računalnika
- * Vsak njen modul obravnava enega ali več segmentov podatkov v zbirki podatkov o članih in opremi
- * Dostop in osnovno okno

<https://apl.gasilec.net/Vulkan>

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Spletna aplikacija Vulkan

* Osnovno načelo

- Nov zapis v zbirko podatkov lahko vnese organizacija, ki ima pravico zbiranja in evidentiranja teh podatkov

* Uporabniki

- Registrirani uporabniki, ki se na strežniku prijavijo z osebnim uporabniškim imenom in geslom

* **Podeljevanje uporabniškim imen in gesel**

- Glavni administrator GZS podeljuje regijskim administratorjem in administratorjem gasilskih zvez
- Administratorji gasilskih zvez podeljujejo gesla članom PGD na zahtevo upravnih odborov PGD

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Programsko orodje Vulkan pokriva naslednja področja:

- * evidenco gasilskih organizacij,
- * evidenco članstva gasilskih organizacij,
- * evidenco intervencij,
- * evidenco opreme in gasilnih sredstev,
- * spremljanje postopka izobraževanja članov GO,
- * spremljanje postopka napredovanja članov GO,
- * spremljanje postopka podelitve priznanj in odlikovanj članom GO,
- * administracije informacijskega sistema.

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Program VULKAN zagotavlja

- * istočasno ažuriranje podatkov pri vseh uporabnikih,
- * enostavne možnosti vključevanja novih skupin uporabnikov brez dodatnih namestitev programov (nova PGD, nove GZ, URSZR, ReCO, ...),
- * možnost dostopa do podatkov ne glede na lokacijo,
- * enostavno vzdrževanje in dopolnjevanje sistema,
- * varno shranjevanje podatkov vseh uporabnikov na enem mestu.

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

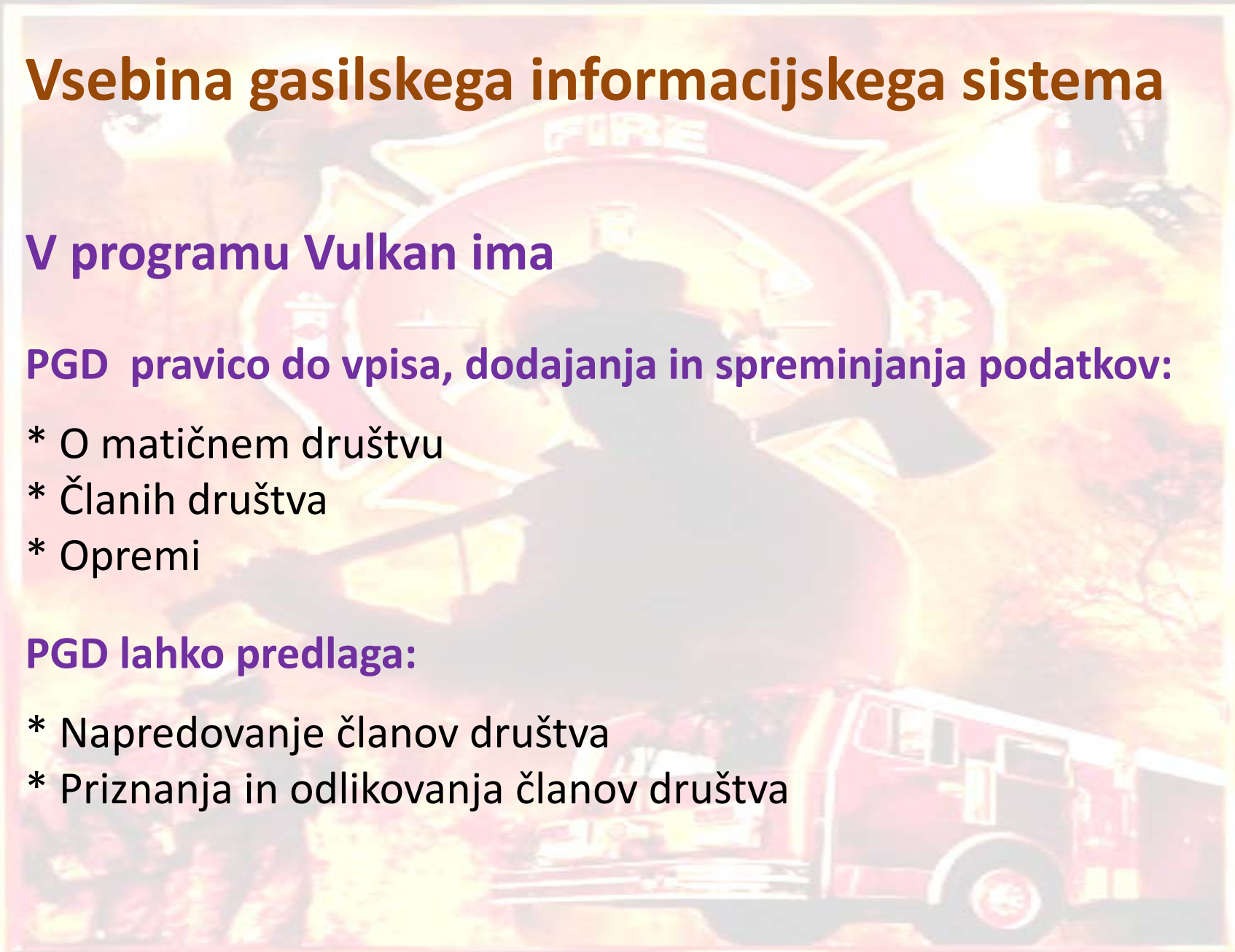
V programu Vulkan ima

PGD pravico do vpisa, dodajanja in spreminjanja podatkov:

- * O matičnem društvu
- * Članih društva
- * Opremi

PGD lahko predlaga:

- * Napredovanje članov društva
- * Priznanja in odlikovanja članov društva

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

The background of the slide is a faded, high-contrast image of a fire scene. It shows firefighters in dark uniforms and helmets, a fire truck with its emergency lights on, and large flames. A Maltese cross, a common symbol for fire services, is overlaid on the image. The word 'FIRE' is visible on a piece of equipment in the upper center.

VULKAN je povezan:

- ❖ Z Upravo RS za zaščito in reševanje.
- ❖ S programom SPIN (Sistem za poročanje o inter. in nesre.).
- ❖ S programom 3D GIS (Geografski informacijski sistem).
- ❖ S programom NevSnov.
- ❖ V sistem PodZIR, ki ga uporablja ReCO za proženje pozivnikov in prenos podatkov o gasilcih, ki so vodje intervencije in o odgovornih osebah PGD.
- ❖ S programom za sofinanciranje gasilske zaščitne in reševalne opreme.

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Spletna aplikacija Spin

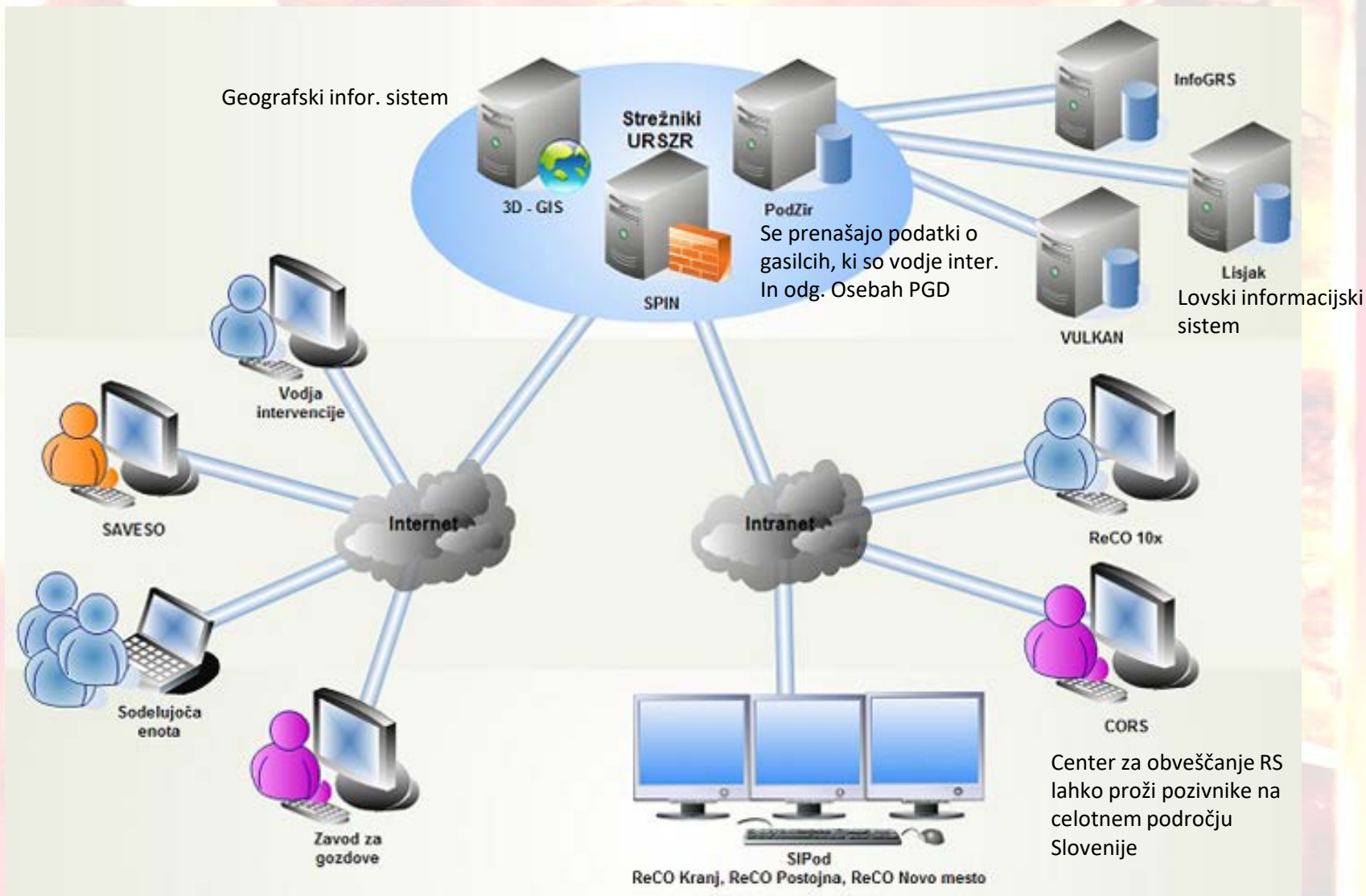
(Sistem za Poročanje o Intervencijah in Nesrečah)

- * Uporablja splet in operacijski sistem osebnega računalnika
- * Vsak njen modul obravnava enega ali več segmentov podatkov v zbirki podatkov o dogodkih in intervencijah
- * Nahaja se na strežniku URSZR (uprave RS za zaščito in reševanje)
- * V SPIN - u je do sedaj zabeleženih več kot 5300 uporabnikov, še več pa jih dnevno obiskuje posamezne dele aplikacije, kot sta npr. 24urni pregled dogodkov, pregled izpolnjevanja poročil in statistiko zbranih podatkov.
- * **Dostop in osnovno okno**

<http://spin.sos112.si/spin2/Javno/GIS/GraficniPrikaz.aspx>

Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Shema delovanja in povezav SPIN

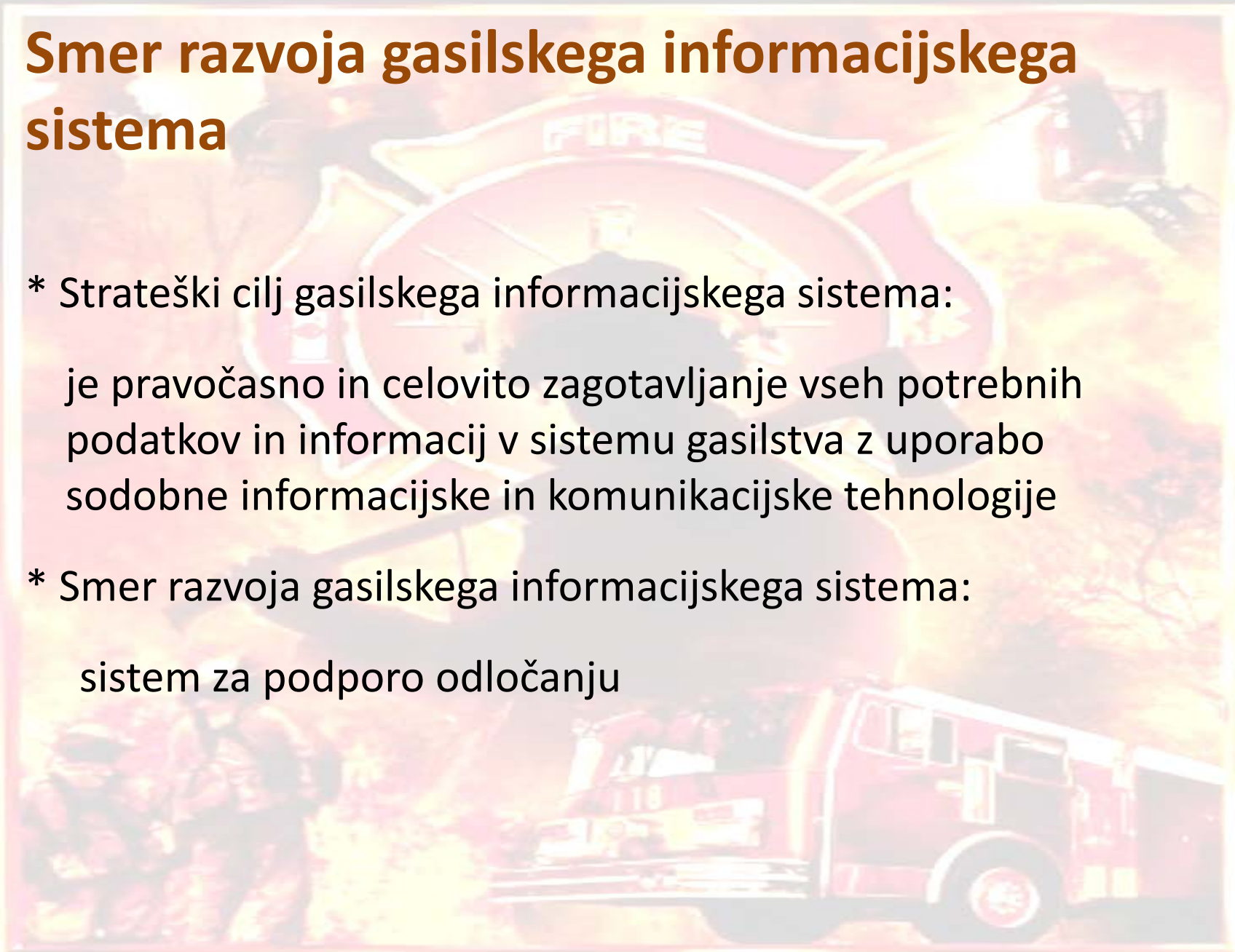
Vsebina gasilskega informacijskega sistema

Spletna aplikacija Spin je sistem za poročanje o intervencijah in nesrečah in nam omogoča;

- * Izdelavo poročil o nesrečah javljenih centrom za obveščanje (112)
- * Izdelavo protokola o nesrečah vodjem intervencij ter območnim enotam Zavoda za gozdove
- * Izdelavo dnevnih poročil o pomembnejših dogodkih s področja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami
- * Grafične prikaze trenutnega stanja lokacij in podatkov o nesrečah v Sloveniji
- * Izdelavo poročil o prevozih vode
- * Izdelavo letnih statističnih poročil s področja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

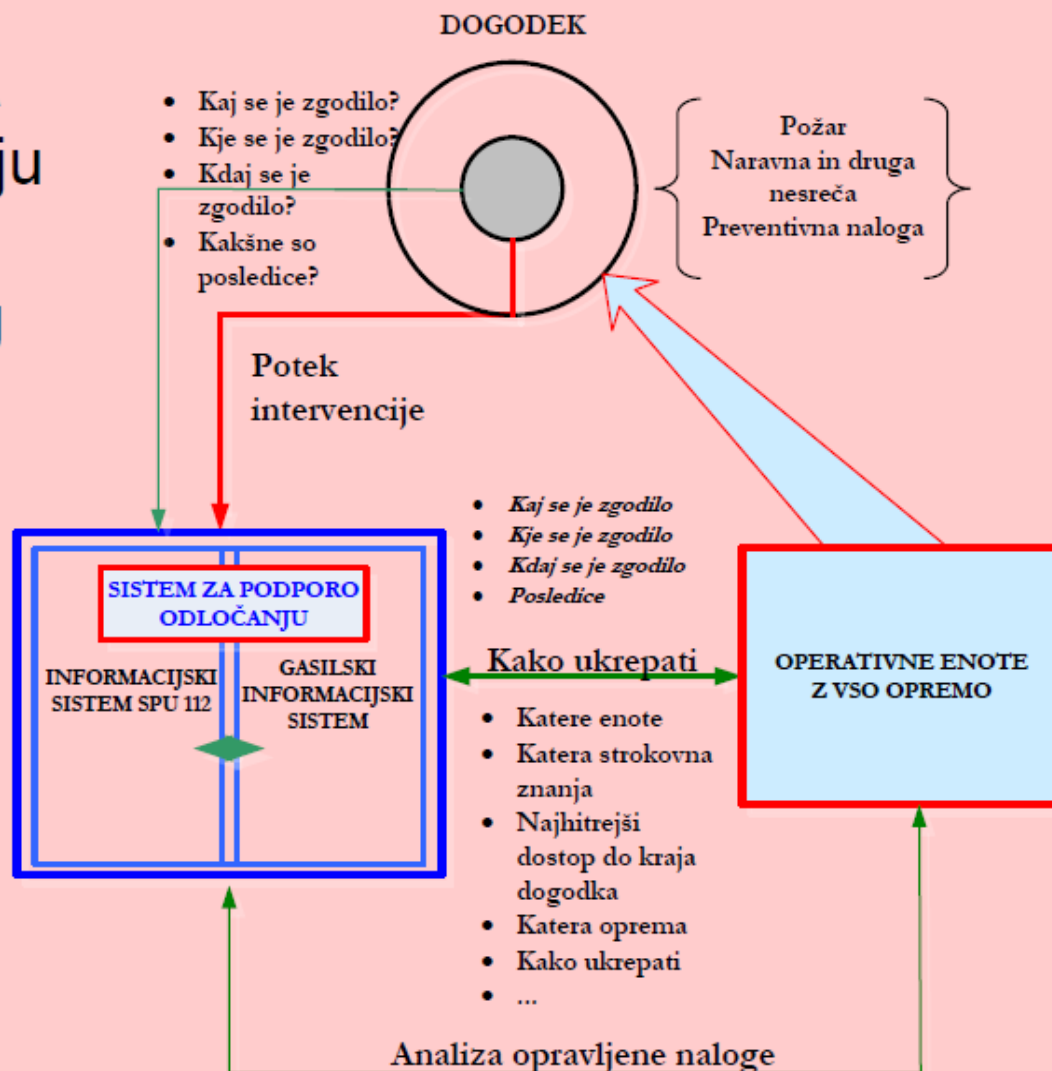
Smer razvoja gasilskega informacijskega sistema

- * Strateški cilj gasilskega informacijskega sistema:
je pravočasno in celovito zagotavljanje vseh potrebnih podatkov in informacij v sistemu gasilstva z uporabo sodobne informacijske in komunikacijske tehnologije
- * Smer razvoja gasilskega informacijskega sistema:
sistem za podporo odločanju

Smer razvoja gasilskega informacijskega sistema

Vloga sistema za podporo odločanju pri izvajanju operativnih nalog gasilstva

Varstvo osebnih podatkov

Tri sestavine zasebnosti

1. **Zasebnost v prostoru** (možnost posameznika da je sam)
2. **Zasebnost**, ki se nanaša na svobodo misli, opredelitve in izražanja
3. **Informacijska zasebnost**
 - **Bistvo:** želja posameznika, da obdrži informacije o sebi, ker noče, da bi bili z njimi seznanjeni drugi. To je mogoče uresničiti samo z varovanjem podatkov o posamezniku, to je osebnih podatkov, na način, da z njimi niso seznanjeni tisti, ki te pravice nimajo
 - **Cilj varstva osebnih podatkov** ni varstvo podatkov samih, ampak varstvo posameznika, na katerega se ti podatki nanašajo in s tem varstvo njegove informacijske zasebnosti

Varstvo osebnih podatkov

Pravna ureditev varstva osebnih podatkov v Sloveniji

- * **Zakon o varstvu osebnih podatkov**

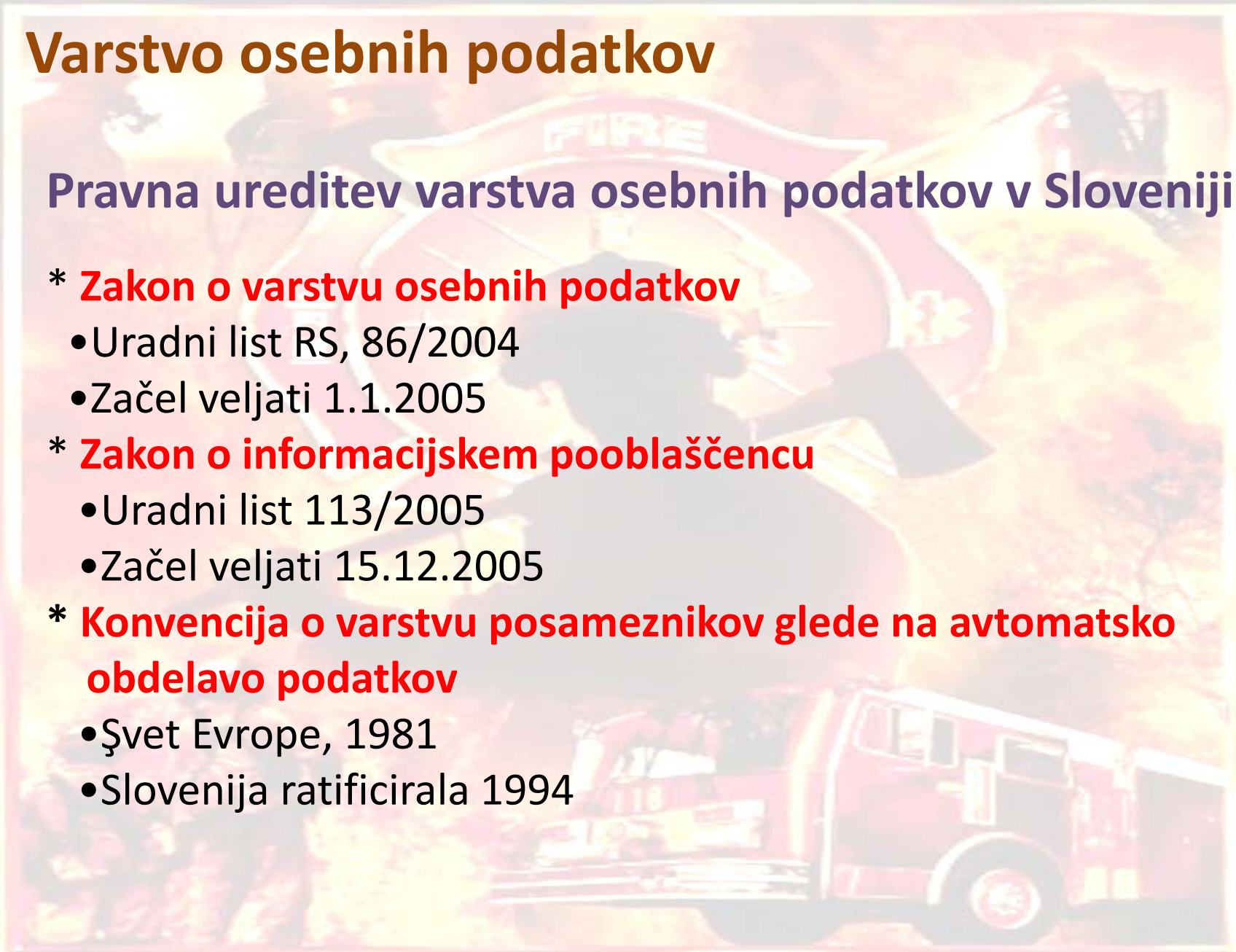
- Uradni list RS, 86/2004
- Začel veljati 1.1.2005

- * **Zakon o informacijskem pooblaščenču**

- Uradni list 113/2005
- Začel veljati 15.12.2005

- * **Konvencija o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo podatkov**

- Svet Evrope, 1981
- Slovenija ratificirala 1994

Z A K O N O VARSTVU OSEBNIH PODATKOV

uradno prečiščeno besedilo (ZVOP-1-UPB1) 94/2007

10. člen

(1) Osebni podatki v zasebnem sektorju se lahko obdelujejo, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, **določa zakon** ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko v zasebnem sektorju obdelujejo osebni podatki posameznikov, ki so z zasebnim sektorjem **sklenili pogodbo** ali pa so na podlagi pobude posameznika z njim v fazi pogajanj za sklenitev pogodbe, če je obdelava osebnih podatkov potrebna in primerna za izvedbo pogajanj za sklenitev pogodbe ali za izpolnjevanje pogodbe.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se lahko v zasebnem sektorju obdelujejo osebni podatki, če je to nujno zaradi **uresničevanja zakonitih interesov** zasebnega sektorja in ti interesi očitno prevladujejo nad interesi posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Na podlagi 10. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov, (Uradni list RS št. 94/2007 – uradno prečiščeno besedilo), tretjega odstavka 21. člena in 22. člena, Zakona o gasilstvu (Uradni list št. 113/2005 uradno prečiščeno besedilo) ter 6. točke 19. člena Statuta Gasilske zveze Slovenije, je Plenum Gasilske zveze Slovenije na svojem zasedanju dne 30.05.2009 sprejel

PRAVILNIK O VODENJU EVIDENC IN VAROVANJU OSEBNIH PODATKOV GASILSKE ZVEZE SLOVENIJE

in je sestavljen iz 21 členov, namen tega pravilnika je, da se določajo organizacijski, tehnični in logično tehnični postopki in ukrepi za zavarovanje osebnih podatkov v PGD in v GZ z namenom, da se prepreči nepooblaščen uničevanje podatkov, njihovo spremembo ali izgubo, kakor tudi nepooblaščen dostop, obdelava, uporaba ali posedovanje osebnih podatkov.

Vsi upravičeni uporabniki, ki pri svojem delu obdelujejo in uporabljajo osebne podatke, morajo biti seznanjeni z Zakonom o varstvu osebnih podatkov in z določili 21. in 22. člena **Zakona o gasilstvu**.

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

21. in 22. člen Zakona o gasilstvu (UL RS št. 71/1993, 28/2000, 91/2005)

Ta zakon ureja naloge, organizacijo in status gasilstva.

21. člen Zakona o gasilstvu:

(1) ...

(2) ...

(3) Evidenco o prostovoljnih gasilskih enotah in o prostovoljnih gasilcih vodijo GZ Slovenije ter gasilske organizacije za svoje potrebe.

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

22. člen Zakona o gasilstvu:

- (1). V zbirki podatkov iz tretjega odstavka prejšnjega člena se o prostovoljnih gasilcih **zbirajo naslednji osebni podatki**: ime, priimek, spol, datum rojstva, davčna št., ulica, kraj, pošta, občina, stopnja izobrazbe; poklic; vrsta in številka voznškega dovoljenja, leto vstopa v gasilsko društvo ter funkcije v gasilstvu, čin...
- (2). Osebni podatki, določeni v tem členu, se **pridobivajo** neposredno od **posameznikov**, o katerih se vodijo evidence, ali pa se pridobijo iz že **obstojećih zbirk podatkov** ter se hranijo in uporabljajo le toliko časa, kot je to potrebno za dosego namena, za katerega so bili zbrani. Podatki o davčni številki, vrsti in številki voznškega dovoljenja, datumu zdravniškega pregleda in pregleda psihofizčnih sposobnosti, elektronskem naslovu in enotni matični številki občana se v skladu s prejšnjim odstavkom zbirajo le za **operativne gasilce**.
- (3). Osebnne podatke, določene v tem členu, **smejo uporabljati**: PGD in GZ, občinski organi, inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, URSZR – uprava Rep. Slov. za zaščito in reševanje

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Zakon o varstvu osebnih podatkov

* 1. člen:

“S tem zakonom se določajo pravice, obveznosti, načela in ukrepi, s katerimi se preprečujejo neustavni, nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost in dostojanstvo posameznika oziroma posameznice pri obdelavi osebnih podatkov”.

* Prepoved diskriminacije:

Varstvo osebnih podatkov je zagotovljeno vsakemu posamezniku.

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Osnovni izrazi:

- * Zbirka osebnih podatkov
- * Obdelava osebnih podatkov
- * Anonimiziranje
- * Blokiranje
- * Upravljalec osebnih podatkov
- * Občutljivi osebni podatki
- * Uporabnik osebnih podatkov
- * Posredovanje osebnih podatkov
- * Nosilec podatkov
- * Pooblaščen uporabnik
- * Administrator Gasilske zveze Slovenije
- * Administrator gasilske zveze

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Osebni podatki v zbirki podatkov o članih v gasilskih organizacijah:

- * Ime in priimek
- * Spol
- * Datum rojstva
- * Kraj rojstva
- * Davčna številka
- * Ulica, kraj, pošta, občina bivališča, upravna enota bivališča, država EU
- * Stopnja izobrazbe
- * Poklic
- * Vrsta in številka vozniškega dovoljenja
- * Leto vstopa v gasilsko društvo
- * Funkcije v gasilstvu
- * Čin
- * Vrsta, način in periodičnost usposabljanja in preizkusa na področju gasilstva
- * Datum zdravniškega pregleda in pregleda psihofiz. sposobnosti
- * Vrsta gasilskih odlikovanj
- * Telefonska številka in številka mobilnega telefona
- * Elektronski naslov
- * Enotna matična številka občana

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Način pridobivanja osebnih podatkov:

1. neposredno od posameznikov, o katerih se vodijo evidence
2. iz že obstoječih zbirk podatkov
3. Pristopna izjava:

“Izjavljam, da sem seznanjen(a), da se bodo moji osebni podatki uporabljali v skladu z Zakonom o gasilstvu in z Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

Izjavljam, da so (spodaj, zgoraj) navedeni podatki točni”.

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Uporabniki osebnih podatkov o gasilcih

1. **Organi prostovoljnih gasilskih društev in gasilskih zvez** za opravljanje svojih nalog v skladu s pravili gasilskih organizacij
2. **Občinski organi, pristojni za organiziranje javne gasilske službe občin**
3. **Inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami** za opravljanje inšpekcijskih nalog v skladu s tem zakonom in s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami
4. **Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje** za opravljanje nalog v skladu s tem zakonom in s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi državni organi, kadar je tako določeno z zakonom

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Pravice posameznika do seznanitve

Prostovoljno gasilsko društvo, gasilska zveza oziroma pristojni skrbnik mora posamezniku – članu matične gasilske organizacije na pisno zahtevo ali na ustno zahtevo, vloženo pri vodstvu matične gasilske organizacije, pri skrbniku ali pri upravljavcu zbirke osebnih podatkov, omogočiti:

- * Vpogled v njegove osebne podatke
- * Izpis njegovih osebnih podatkov
- * Izpis seznama uporabnikov njegovih osebnih podatkov
- * Posredovati seznam virov, iz katerih so bili pridobljeni njegovi osebni podatki
- * Posredovati informacijo o namenu obdelave njegovih osebnih podatkov

Pravna podlaga varstva osebnih podatkov

Pravice posameznika do dopolnitve, popravka, blokiranja, izbrisa in ugovora

Prostovoljno gasilsko društvo, gasilska zveza oziroma pristojni skrbnik mora posamezniku – članu matične gasilske organizacije na pisno zahtevo ali na ustno zahtevo, vloženo pri vodstvu matične gasilske organizacije, pri skrbniku ali pri upravljavcu zbirke osebnih podatkov **dopolniti**, **popraviti**, **blokirati** ali **izbrisati** osebne podatke, za katere posameznik **dokaže**, da so **nepopolni** ali **neažurni** ali so bili zbrani ali obdelani v nasprotju z zakonom.

HVALA ZA POZORNOST !